

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 17. maja 2018*

„Predhodno odločanje – Okolje – Sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Evropski uniji – Brezplačna dodelitev – Direktiva 2003/87/ES – Člen 10a – Priloga I – Sklep 2011/278/EU – Priloga I, točka 2 – Določitev referenčnih vrednosti za proizvode – Proizvodnja vodika – Meje sistema referenčne vrednosti za vodik – Proces ločevanja vodika iz toka obogatenelega plina, ki že vsebuje vodik“

V zadevi C-229/17,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Verwaltungsgericht Berlin (upravno sodišče v Berlinu, Nemčija) z odločbo z dne 11. aprila 2017, ki je na Sodišče prispela 2. maja 2017, v postopku

Evonik Degussa GmbH

proti

Bundesrepublik Deutschland,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi C. G. Fernlund, predsednik senata, J.-C. Bonichot (poročevalec) in A. Arabadjiev, sodnika,

generalni pravobranilec: M. Bobek,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Evonik Degussa GmbH S. Altenschmidt, odvetnik,
- za Bundesrepublik Deutschland G. Buchholz, odvetnik,
- za nemško vlado T. Henze, J. Möller in D. Klebs, agenti,
- za Evropsko komisijo J.-F. Brakeland in A. C. Becker, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

* Jezik postopka: nemščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive 2003/87/ES evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 7, str. 631), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 (UL 2009, L 140, str. 63) (v nadaljevanju: Direktiva 2003/87), Sklepa Komisije 2011/278/EU z dne 27. aprila 2011 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu s členom 10a Direktive 2003/87 (UL 2011, L 130, str. 1) in Sklepa 2013/448/EU Komisije z dne 5. septembra 2013 v zvezi z nacionalnimi izvedbenimi ukrepi za prehodno brezplačno dodeljevanje pravic do emisije toplogrednih plinov v skladu s členom 11(3) Direktive 2003/87 (UL 2013, L 240, str. 27), kakor je bila spremenjena s Sklepom Komisije (EU) 2017/126 z dne 24. januarja 2017 (UL 2017, L 19, str. 93) (v nadaljevanju: Sklep 2013/448).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Evonik Degussa GmbH in Bundesrepublik Deutschland (Zvezna republika Nemčija), ker je tej družbi pristojni nacionalni organ zavrnil brezplačno dodelitev pravic do emisije toplogrednih plinov (v nadaljevanju: pravice) v okviru njene dejavnosti izvajanja procesa ločevanja vodika iz toka obogatene plina, ki že vsebuje vodik.

Pravni okvir

Direktiva 2003/87

- 3 V uvodni izjavi 8 Direktive 2003/87 je navedeno:
„Pri dodelitvi pravic morajo države članice upoštevati zmožnost dejavnosti industrijskih procesov, da zmanjšajo emisije.“
- 4 Člen 1, prvi odstavek, te direktive določa:
„Ta direktiva vzpostavlja sistem trgovanja s pravicami [...] v [Uniji] [...], da bi pospešila zmanjšanje emisij toplogrednih plinov na stroškovno in ekonomsko učinkovit način.“
- 5 Člen 2(1) te direktive, naslovljen „Področje uporabe“, določa:
„Ta direktiva se uporablja za emisije iz dejavnosti, naštetih v Prilogi I, in toplogredne pline, našete v Prilogi II.“
- 6 V členu 3 te direktive, je v točki (b) pojem „emisije“ opredeljen kot „izpust toplogrednih plinov v ozračje iz virov v napravi ali izpust plinov, navedenih za dejavnost iz Priloge I, iz zrakoplova, ki izvaja letalsko dejavnost iz te priloge“, v skladu s točko (e) pa „naprava“ pomeni „nepremično tehnično enoto, kjer poteka ena ali več dejavnosti, ki so navedene v Prilogi I, in katere koli z njimi neposredno povezane dejavnosti, ki so tehnično povezane z dejavnostmi, ki se izvajajo na tem mestu in bi lahko vplivale na emisije in onesnaževanje okolja“.

7 Člen 10a(1) Direktive 2003/87 določa:

„Do 31. decembra 2010 Komisija sprejme polno usklajene izvedbene ukrepe na ravni Skupnosti za dodelitev pravic iz odstavkov 4, 5, 7 in 12, vključno z vsemi potrebnimi določbami za usklajeno uporabo odstavka 19.

Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 23(3).

Ukrepi iz prvega pododstavka, kolikor je mogoče, določijo *ex-ante* referenčne vrednosti celotne Skupnosti za zagotovitev, da se dodelitev opravi na način, ki spodbuja tehnologije za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in energetske učinkovitosti ob upoštevanju najučinkovitejših tehnologij, nadomestnih proizvodov, alternativnih proizvodnih postopkov, sproizvodnje z visokim izkoristkom, energetske učinkovite predelave odpadnih plinov, uporabe biomase ter zajemanja in shranjevanja CO₂, kjer so na voljo takšne zmogljivosti, da ne spodbuja povečanja emisij. [...]

Načeloma se za vsak sektor in del sektorja referenčne vrednosti izračunajo za proizvode in ne vhodne materiale, da se izboljša zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in prihrank energetske učinkovitosti v vsakem proizvodnem postopku zadevnega sektorja in dela sektorja.

[...]“

8 Priloga I k tej direktivi vsebuje preglednico, v kateri so našteje kategorije dejavnosti, za katere se uporablja navedena direktiva. Med temi dejavnostmi je „proizvodnja vodika (H₂) in sinteznega plina z reformingom ali delno oksidacijo s proizvodno zmogljivostjo nad 25 ton na dan“.

Direktiva 2009/29

9 V uvodni izjavi 8 Direktive 2009/29 je navedeno:

„[...] Prav tako bi bilo treba zagotoviti večjo predvidljivost, področje uporabe sistema pa razširiti z vključevanjem novih sektorjev in plinov, z namenom okrepiti signal cene ogljika in tako sprožiti potrebne naložbe, ter s ponudbo novih priložnosti za zmanjševanje emisij, ki bodo prispevale k nižjim skupnim stroškom zmanjševanja emisij in večji učinkovitosti sistema.“

Sklep 2011/278

10 V uvodnih izjavah 1, 2, 4, 5 in 8 Sklepa 2011/278 je navedeno:

„(1) Člen 10a [Direktive 2003/87] določa, da morajo polno usklajeni izvedbeni ukrepi na ravni Skupnosti za dodelitev brezplačnih pravic do emisije, kolikor je mogoče, določiti *ex-ante* referenčne vrednosti za zagotovitev, da se brezplačna dodelitev pravic do emisije opravi na način, ki spodbuja tehnologije za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in energetske učinkovite tehnologije ob upoštevanju najučinkovitejših tehnologij [...]. Dodelitve je treba določiti pred začetkom obdobja trgovanja, da se zagotovi pravilno delovanje trga.

(2) Pri opredeljevanju načel za oblikovanje *ex ante* referenčnih vrednosti v posameznih sektorjih ali delih sektorjev mora biti začetna točka povprečni učinek 10 % najbolj učinkovitih naprav v sektorju ali delu sektorja v EU v letih 2007–2008. Referenčne vrednosti bi bilo treba izračunati za proizvode in ne vhodne materiale, da se v vsakem proizvodnem procesu zadevnega sektorja ali dela sektorja čim bolj zmanjšajo emisije toplogrednih plinov in prihrani kar največ energetske učinkovitosti.

[...]

- (4) Komisija je, kolikor je mogoče, pripravila referenčne vrednosti za proizvode in vmesne proizvode, s katerimi med seboj trgujejo naprave, ki se proizvajajo z dejavnostmi iz Priloge I k Direktivi 2003/87. [...]
- (5) Komisija je štela, da je referenčno vrednost za proizvod mogoče oblikovati, če so bili ob upoštevanju zahtevnosti proizvodnih procesov na voljo opisi in razvrstitve proizvodov, ki so omogočali preverjanje proizvodnih podatkov in enotno uporabo referenčne vrednosti za proizvod za namene dodeljevanja pravic do emisije po vsej Uniji. Na podlagi zemljepisne lokacije in tehnologij, surovin ter uporabljenih goriv ni bilo izvedeno nikakršno razlikovanje, da se v gospodarstvu Unije ne bi izkrivljale primerjalne prednosti pri učinkovitosti glede emisij ogljika in da bi se izboljšala usklajenost prehodnega brezplačnega dodeljevanja pravic do emisije.

[...]

- (8) [...] Poleg tega je Komisija v skladu s člen[om] 10a(1) Direktive 2003/87[...], za vse sektorje, za katere je v Prilogi I določena referenčna vrednost za proizvode, na podlagi dodatnih informacij, ki jih je pridobila iz različnih virov, in na podlagi namenske študije, ki obravnava najučinkovitejše tehnologije in potencialne za zmanjšanje emisij na evropski in mednarodni ravni, analizirala [...]"

11 Člen 1 tega sklepa določa:

„Ta sklep določa prehodna pravila za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu z Direktivo 2003/87[...] od leta 2013 dalje.“

12 Člen 3 navedenega sklepa določa:

„V tem sklepu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[...]

- (b) ‚podnaprava z referenčno vrednostjo za proizvode‘ pomeni vhodne materiale, obseg proizvodnje in ustrezne emisije v zvezi s proizvodnjo proizvoda, za katerega je bila v Prilogi I določena referenčna vrednost;
- (c) ‚podnaprava z referenčno vrednostjo za toploto‘ pomeni vhodne materiale, obseg proizvodnje in ustrezne emisije, ki niso zajeti v podnapravi z referenčno vrednostjo za proizvode v zvezi s proizvodnjo, dovod iz naprave ali drugega subjekta, ki je vključen v sistem Unije, ali oboje, izmerljive toplote, ki se
- porabi znotraj meja naprave za proizvodnjo izdelkov ali mehanske energije, ki ni uporabljena za proizvodnjo električne energije, za segrevanje ali hlajenje, z izjemo porabe za proizvodnjo električne energije, ali
  - odvede napravi ali drugemu subjektu, ki ni zajet v sistem Unije, z izjemo odvajanja za proizvodnjo električne energije;

[...]“

13 Člen 10 istega sklepa določa:

„1. Države članice na podlagi podatkov, zbranih v skladu s členom 7, za vsako leto v skladu z odstavki 2 do 8 izračunajo število brezplačno dodeljenih pravic do emisije od leta 2013 dalje za vsako posamezno obstoječo napravo na njihovem ozemlju.

2. Za namene tega izračuna države članice najprej na naslednji način določijo predhodno letno število brezplačno dodeljenih pravic do emisije za vsako podnapravo posebej:

(a) predhodno letno število pravic do emisij, dodeljenih brezplačno za dano leto, za vsako podnapravo z referenčnimi vrednostmi za proizvode ustreza višini referenčne vrednosti za ta proizvod, kot je navedena v Prilogi I, pomnoženi z ustrezno preteklo ravno dejavnosti glede proizvoda;

[...]“

14 Točka 2, Priloge I k Sklepu 2011/278 je naslovljena „Opredelitev referenčnih vrednosti za proizvode in meja sistema ob upoštevanju možnosti izmenljivosti goriva in elektrike“. Referenčna vrednost za proizvod za vodik je opredeljena tako:

„Referenčna vrednost za proizvod	Opis zajetih proizvodov	Opis zajetih procesov in emisij (meje sistema)	[...]	Višina referenčne vrednosti (pravice/t)
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Vodik	Čisti vodik ter mešanice vodika in ogljikovega monoksida z $\geq 60\%$ [...]	Zajeti so vsi procesi, neposredno ali posredno povezani s proizvodnjo vodika in ločevanjem vodika od ogljikovega monoksida. [...]	[...]	8,85
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]“

15 V Prilogi I, točka 3, tega sklepa so določene referenčne vrednosti za toploto in gorivo tako:

„Referenčna vrednost	Višina referenčne vrednosti (pravice/T)
Ref. vrednost za toploto	62,3
Ref. vrednost za gorivo	56,1“

Sklep 2013/448

16 V uvodni izjavi 13 Sklepa 2013/448 je navedeno:

„Komisija poudarja, da so bile za dodeljevanje pravic do emisije v Sklepu 2011/278[...] določene referenčne vrednosti za proizvode ob upoštevanju opisov proizvodov in zahtevnosti proizvodnih procesov, ki omogočajo preverjanje proizvodnih podatkov in enotno uporabo referenčnih vrednosti za proizvode po vsej Uniji. Za uporabo referenčnih vrednosti za proizvode so naprave razdeljene na podnaprave, pri čemer podnaprava z referenčno vrednostjo za proizvode pomeni vhodne materiale, obseg proizvodnje in ustrezne emisije v zvezi s proizvodnjo proizvoda, za katerega je bila v Prilogi I k Sklepu 2011/278[...] določena referenčna vrednost. Referenčne vrednosti so torej določene za proizvode in ne za procese. [...]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 17 Družba Evonik Degussa upravlja napravo za proizvodnjo vodika v industrijskem parku v Marlu (Nemčija), kjer so kemične družbe in njihova infrastruktura. Družba Evonik Degussa za proizvodnjo čistega vodika uporablja različne industrijske procese. Eden od teh procesov se napaja s tokom „obogatenega plina“, ki je sestavljen iz odpadnih plinov različnih naprav v industrijskem parku. Ta obogaten plin vsebuje približno od 85 % do 95 % vodika, vendar tudi ogljikovega monoksida, ogljikovega dioksida in plinastih ogljikovodikov.
- 18 Družba Evonik Degussa izvaja hidrogeniranje obogatenega plina in ga nato obdela v procesu adsorpcije pod tlakom. Tako loči vodik od drugih snovi, ki jih vsebuje obogaten plin, zato da pridobi plin z najmanj 99,95 % vodika.
- 19 Nemški organi so z odločbo z dne 17. februarja 2014 družbi Evonik Degussa dodelili pravice za leta od 2013 do 2020. V tej odločbi je navedeno, da pri dodelitvi ni bila upoštevana dejavnost izločanja vodika iz obogatenega plina.
- 20 Nemški organi so z odločbo z dne 25. avgusta 2015 potrdili svojo prvotno odločitev, zlasti z obrazložitvijo, da je vodik že vsebovan v toku obogatenega plina, in ni rezultat proizvodnje družbe Evonik Degussa. Sistem referenčnih vrednosti za proizvod za vodik iz Priloge I, točka 2, Sklepa 2011/278, na podlagi katerega je mogoče določiti pravice, ki se nanaša le na vodik, ki se proizvaja v procesu reformiranja, delne oksidacije, z vodno-plinsko pretvorbo ali v drugih procesih reakcije z vodo oziroma v drugih procesih pretvorbe v vodik.
- 21 Družba Evonik Degussa v tožbi, ki jo je zoper to odločbo vložila pri Verwaltungsgericht Berlin (upravno sodišče v Berlinu, Nemčija), v bistvu trdi, da bi bilo treba pri dodelitvi pravic upoštevati proizvodnjo vodika s čiščenjem obogatenih plinov. Za to se zlasti sklicuje na besedilo referenčne vrednosti za proizvod za vodik in opredelitev tega proizvoda v Prilogi I, točka 2, Sklepa 2011/278. Iz te opredelitve naj namreč ne bi bilo razvidno, da mora biti zadevni plin – zato da se lahko šteje za „vodik“ v smislu te referenčne vrednosti – rezultat neposredne kemijske reakcije, ne pa procesa adsorpcije ali čiščenja.
- 22 Uvodna izjava 13 Sklepa 2013/448 in uvodna izjava 5 Sklepa 2011/278, iz katerih izhaja, da so referenčne vrednosti za proizvod določene za specifičen proizvod, ne pa glede na procese, ki se uporabljajo za njegovo pridobitev, potrjujeta to razlago. Prav tako dokument, ki so ga izdale službe Evropske komisije, kaže na to, da sta procesa adsorpcije in čiščenja plina v mejah sistema, določenega z referenčno vrednostjo za vodik iz Priloge I, točka 2, Sklepa 2011/278. Zato bi bilo treba tehniko adsorpcije pod tlakom, ki jo uporablja družba Evonik Degussa za ekstrakcijo vodika iz mešanice obogatenega plina, opredeliti kot proces, ki je analogen kemični sintezi vodika.
- 23 Poleg tega je ta snov v celotnem proizvodnem procesu vodika prisotna že v samih kemijskih surovinah. Vendar pa to ne izključuje dodelitve pravic za proizvodnjo vodika, ker je za uporabo referenčne vrednosti za zadevni proizvod odločilen samo čisti proizvod, tako da dvojna dodelitev za vhodni proizvod, to je obogaten plin, ter izhodni proizvod, in sicer vodik, ne bi bila mogoča.
- 24 Predložitveno sodišče meni, da se s tožbo, ki jo je vložila družba Evonik Degussa GmbH, v bistvu postavlja vprašanje, ali dejavnost „proizvodnje vodika“, iz Priloge I k Direktivi 2003/87, vključuje povečanje relativnega deleža vodika v mešanici plinov, zato da se pridobi izdelek, ki je primeren za prodajo. Če je odgovor pritrdilen, je treba ugoditi tožbi družbe Evonik Degussa in ji dodeliti dodatne pravice.

- 25 Taka dodatna dodelitev bi bila dolgovana tudi v primeru izpolnitve dveh drugih pogojev, in sicer, na eni strani bi uporaba procesa „ločevanja vodika in ogljikovega monoksida“ v smislu Priloge I k Sklepu 2011/278 spadala v okvir opredelitve procesov, ki jih zajema referenčna vrednost za proizvod za vodik, na drugi strani pa bi ta proces vključeval čiščenje obogatenih plinov z adsorpcijo pod tlakom.
- 26 Če bi bilo treba referenčno vrednost za proizvod za vodik uporabiti za proizvodnjo vodika s čiščenjem obogatenih plinov, bi bilo treba določiti obseg dodatnih pravic, ki se dodelijo družbi Evonik Degussa. Pri tem se postavljajo vprašanja v zvezi z uporabo enotnega medsektorskega korekcijskega faktorja iz člena 10a(5) Direktive 2003/87 (v nadaljevanju: korekcijski faktor).
- 27 Verwaltungsgericht Berlin (upravno sodišče v Berlinu) je v teh okoliščinah prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali gre za ‚proizvodnjo vodika‘ v smislu Priloge I, točka 2, Sklepa [2011/278] samo takrat, kadar molekula vodika nastane iz dveh atomov vodika (H) s kemijsko sintezo [...], ali gre za ‚proizvodnjo‘ vodika tudi takrat, kadar se v plinski zmesi, ki vsebuje vodik – brez sinteze – relativni delež vodika [...] poveča, tako da se preostale sestavine plina – na fizikalni ali kemijski način – odstranijo z namenom pridobitve ‚proizvoda, izraženega v neto prodajni proizvodnji, in na [...] [stoodstotno] čistost zadevne substance‘, kot je opredeljen v Prilogi I, točka 2, Sklepa [2011/278]?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje, da proizvodnja ne zajema povečanja relativnega deleža vodika [...] v plinski zmesi, se dalje postavlja to vprašanje:

Ali je treba opredelitev ‚proces, neposredno ali posredno povezani s proizvodnjo vodika in ločevanjem vodika od ogljikovega monoksida‘, razlagati tako, da se meje sistema referenčne vrednosti za vodik iz Priloge I, točka 2, Sklepa [2011/278] nanašajo samo na oba elementa skupaj (‚in‘), ali pa je lahko proces ‚ločevanja vodika od ogljikovega monoksida‘ tudi kot samostojni proces v okviru meja sistema?

3. Če je odgovor na drugo vprašanje, da je lahko proces ‚ločevanja vodika od ogljikovega monoksida‘ tudi kot samostojni proces v okviru meja sistema, se dalje postavlja to vprašanje:

Ali gre za proces ‚ločevanja vodika od ogljikovega monoksida‘ samo takrat, kadar se vodik [...] pridobiva izključno z ločevanjem od ogljikovega monoksida [...], ali pa gre za proces ‚ločevanja vodika od ogljikovega monoksida‘ tudi takrat, kadar se vodik ne pridobiva izključno z ločevanjem od ogljikovega monoksida, temveč tudi od drugih snovi – npr. ogljikovega dioksida [...]?

4. Če je treba [družbi Evonik Degussa] sodno priznati brezplačno večkratno dodelitev pravic do emisije, se postavlja vprašanje, ali je treba točko 3 izreka sodbe Sodišča z dne 28. aprila 2016, Borealis Polyolefine in drugi (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 in od C-391/14 do C-393/14, EU:C:2016:311), razlagati tako, da

- se [korekcijski faktor] v členu 4 in Prilogi II k Sklepu [2013/448] v prvotni različici uporablja za dodelitve, ki jih je pristojni organ države članice za leta od 2013 do 2020 določil pred 1. marcem 2017, in
- se [korekcijski faktor] v členu 4 in Prilogi II k Sklepu [2013/448] v prvotni različici uporablja za večkratne dodelitve za leta od 2013 do 2017, ki so bile sodno priznane po 1. marcu 2017, in
- da se [korekcijski faktor] v členu 4 in Prilogi II k Sklepu [2013/448] [...], ki velja od 1. marca 2017, uporablja za večkratne dodelitve za leta od 2018 do 2020, ki so bile sodno priznane po 1. marcu 2017?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo in drugo vprašanje

- 28 Predložitveno sodišče s prvim in drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba Prilogo I, točka 2, Sklepa 2011/278 razlagati tako, da je proces, v katerem vodik s kemijsko sintezo ne more nastati, temveč se v tem procesu ta snov, ki je že vsebovana v mešanici plinov, samo izolira, v mejah sistema referenčne vrednosti za proizvod za vodik.
- 29 Opozoriti je treba, da je Sklep 2011/278 sprejela Komisija, kot je med drugim razvidno iz njenega člena 1, da bi v skladu s členom 10a(1) Direktive 2003/87 opredelila prehodna pravila za usklajeno dodelitev pravic na ravni Unije. Čeprav so ti ukrepi, kot določa ta določba, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb Direktive 2003/87 z njenim dopolnjevanjem, pa mora Komisija v zvezi s tem upoštevati pravni okvir, ki ga vzpostavlja ta direktiva (glej v tem smislu sodbo z dne 26. julija 2017, Češka republika/Komisija, C-696/15 P, EU:C:2017:595, točka 51), v katerega se uvršča zlasti njeno področje uporabe. Iz tega med drugim izhaja, da je treba določbe Sklepa 2011/278 razlagati z vidika zahtev, ki izhajajo iz Direktive 2003/87.
- 30 Člen 10a(1) te direktive določa, da se referenčne vrednosti za vsak sektor in del sektorja načeloma izračunajo za proizvode in ne vhodne materiale, da se izboljšata zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in prihranek energetske učinkovitosti v vsakem proizvodnem procesu zadevnega sektorja in dela sektorja.
- 31 Zato je Komisija, kot je razvidno iz uvodne izjave 4 Sklepa 2011/278, kolikor je mogoče, pripravila referenčne vrednosti za proizvode. Kot je navedeno v isti uvodni izjavi, so proizvodi, na katere se nanašajo referenčne vrednosti, tisti, „ki se proizvajajo z dejavnostmi iz Priloge I k Direktivi 2003/87“.
- 32 Ta pristop je v skladu z zahtevami Direktive 2003/87/ES. V skladu z njenim členom 2(1) se namreč ta uporablja za emisije iz dejavnosti, ki so našteje v Prilogi I. Kot je razvidno iz člena 3, točki (b) in (e), se na njeno področje uporabe uvrščajo emisije, ki so neposredno povezane z dejavnostmi, ki so navedene v Prilogi I, in s katerimi so tehnično povezane.
- 33 V zvezi s proizvodnjo vodika, je v Prilogi I k Direktivi 2003/87 ta dejavnost opredeljena kot „proizvodnja vodika (H₂) [...] z [...] reformingom ali delno oksidacijo“. Iz tega sledi, da na njeno področje uporabe spada le proizvodnja vodika v teh procesih ter, v skladu s členom 3, točki (b) in (e) navedene direktive, dejavnosti, ki so neposredno povezane s to obliko proizvodnje vodika, če so tehnično povezane s to proizvodnjo.
- 34 Kot je razvidno zlasti iz točke 29 te sodbe, se referenčna vrednost za vodik, kot je določena v Prilogi I, točka 2, Sklepa 2011/278, ne more nanašati na druge procese, kot so tisti, ki spadajo na področje uporabe Direktive 2003/87.
- 35 V zvezi s tem je treba opozoriti, da se ta referenčna vrednost nanaša na „proces, neposredno ali posredno povezane s proizvodnjo vodika in ločevanjem vodika od ogljikovega monoksida“.
- 36 Prvič, kar zadeva pojem „proizvodnja vodika“, ga je treba z vidika besedila Priloge I k Direktivi 2003/87 razlagati tako, da zajema proizvodnjo vodika z reformingom ali delno oksidacijo.
- 37 Drugič, kar zadeva „ločevanje vodika od ogljikovega monoksida“, tak proces ne vključuje proizvodnje vodika s kemično sintezo, temveč samo ekstrakcijo vodika, ki je že vsebovan v mešanici plinov.

- 38 Zato se referenčna vrednost za vodik, kot je določena v Prilogi I, točka 2, Sklepa 2011/278, ne nanaša na tak proces. Vendar pa se referenčna vrednost za proizvod za vodik nanaša na ta proces, če se nanaša na „proizvodnjo vodika“ v smislu Priloge I k Direktivi 2003/87 in Priloge I, točka 2, Sklepa 2011/278 in je tehnično povezan s to proizvodnjo.
- 39 To zlasti pomeni, da dejavnosti, kakršna je dejavnost tožeče stranke iz postopka v glavni stvari v delu, v katerem se nanaša le na ločevanje vodika od mešanice obogatene plina – ki vsebuje približno od 85 % do 95 % vodika – ni mogoče opredeliti kot „proizvodnjo vodika“ v smislu Priloge I k Direktivi 2003/87 in Priloge I, točka 2, Sklepa 2011/278.
- 40 Poleg tega se taka dejavnost, v okviru katere se mešanica obogatene plina, ki ni bil pridobljen v procesu „proizvodnje vodika“ v smislu teh določb, prečisti zato, da se iz nje izloči vodik, ne nanaša na „proizvodnjo vodika“, ampak pomeni drugo dejavnost, na katero se referenčna vrednost za proizvod za vodik iz Priloge I, točka 2, Sklepa 2011/278 zato ne nanaša.
- 41 Ta razlaga Priloge I, točka 2, Sklepa 2011/278 je podprta s ciljem sistema za trgovanje s pravicami iz člena 1 Direktive 2003/87, da se spodbuja stroškovno in ekonomsko učinkovito zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.
- 42 Kot je namreč razvidno iz uvodne izjave 8 Direktive 2003/87, uvodne izjave 8 Direktive 2009/29 in uvodne izjave 8 Sklepa 2011/278, uresničitev tega cilja namreč predpostavlja, da se v ta sistem vključijo dejavnosti, ki imajo neki potencial za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Kot potrjujejo vsa stališča, predložena Sodišču, izkazuje „proizvodnja vodika“ v smislu Priloge I k Direktivi 2003/87 tak potencial zaradi intenzivnosti emisij toplogrednih plinov, ki nastanejo zaradi te dejavnosti. To pa ne velja v primeru procesa, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem se izloča vodik, ki je vsebovan v mešanici obogatenih plinov, in je namenjen le temu, da se v mešanici plinov pridobi višji delež vodika.
- 43 Poleg tega bi uporaba referenčnih vrednosti za proizvod za vodik v primeru procesa, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem gre za ločevanje vodika iz toka obogatene plina, ki že vsebuje vodik, povzročila prekomerno dodelitev pravic. Kot je med drugim razvidno iz točk od 31 do 34 te sodbe, je bila ta referenčna vrednost določena na podlagi emisij, povezanih s proizvodnjo vodika z reformingom ali delno oksidacijo. Če bi Komisija želela zastopati stališče, da je ta proces ločevanja v bistvu proces proizvodnje vodika, ki je znotraj teh sistemskih meja, bi morala določiti referenčne vrednosti za proizvod na znatno nižji ravni, kot trdi Zvezna republika Nemčija v pisnem stališču.
- 44 Poleg tega, ker družba Evonik Degussa v pisnih stališčih trdi, da bi ji morale biti dodeljene pravice za njeno dejavnost, in sicer izvajanje procesa ločevanja vodika, ker se posamezne snovi, ki se izločijo iz obogatene plina, sežgejo v peči, je treba opozoriti, da bi se lahko tako nastale emisije uvrščale že v okvir obstoječih referenčnih vrednosti. Tako bi bilo zlasti, če bi peč proizvajala toploto, potrebno za „proizvodnjo vodika“, oziroma če bi bilo treba uporabiti referenčno vrednost za toploto v smislu člena 3, točka (c), in Priloge I, točka 3, Sklepa 2011/278. V takem primeru bi dodelitev pravic za proces ločevanja vodika pripeljala do dvojne dodelitve.
- 45 Sodišče pa je že razsodilo, da se je treba pri dodelitvi pravic izogibati dvakratnemu upoštevanju emisij, ker Direktiva 2003/87 in Sklep 2011/278 nasprotujeta dvojnemu štetju emisij in dvojni dodelitvi pravic (glej v tem smislu sodbo z dne 8. septembra 2016, Borealis in drugi, C-180/15, EU:C:2016:647, točke od 70 do 73).
- 46 Vsekakor bi bila iz tega razloga dodelitev pravic do emisije za napravo, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, v nasprotju z voljo zakonodajalca Unije, da se pri opredelitvi referenčnih vrednosti za proizvod upoštevajo samo nekatere oblike energetske učinkovite predelave odpadnih plinov.

- 47 Iz vseh zgoraj navedenih preudarkov izhaja, da je treba Prilogo I, točka 2, k Sklepu 2011/278 razlagati tako, da proces, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem vodik s kemijsko sintezo ne more nastati, temveč se s tem procesom ta snov, ki je že vsebovana v mešanici plinov, samo izolira, ni v mejah sistema referenčne vrednosti za proizvod za vodik. Drugače bi bilo le, če bi se ta proces, prvič, nanašal na „proizvodnjo vodika“ v smislu Priloge I k Direktivi 2003/87, in drugič, če bi bil s to proizvodnjo tehnično povezan.

Tretje vprašanje

- 48 Glede na odgovor na prvo in drugo vprašanje na tretje ni treba odgovoriti.

Četrto vprašanje

- 49 Predložitveno sodišče s četrnim vprašanjem prosi Sodišče za razlago sodbe z dne 28. aprila 2016, Borealis Polyolefine in drugi (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 in od C-391/14 do C-393/14, EU:C:2016:311), če bi tožeči stranki iz postopka v glavni stvari morale priznati dodatno dodelitev pravic.
- 50 V zvezi s tem je iz predložitvene odločbe razvidno, da bi se dodatne pravice smele dodeliti družbi Evonik Degussa, le če bi bil proces – kakršen je ta v postopku v glavni stvari, ki se nanaša le na ločevanje vodika, vsebovanega v mešanici obogatene plina – v mejah sistema referenčne vrednosti za proizvod za vodik.
- 51 Zato glede na odgovor na prvo in drugo vprašanje na tretje vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 52 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

Prilogo I, točka 2, k Sklepu Komisije 2011/278/EU z dne 27. aprila 2011 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu s členom 10a Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta je treba razlagati tako, da proces, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem vodik s kemijsko sintezo ne more nastati, temveč se s tem procesom ta snov, ki je že vsebovana v mešanici plinov, samo izolira, ni v mejah sistema referenčne vrednosti za proizvod za vodik. Drugače bi bilo le, če bi se ta proces, prvič, nanašal na „proizvodnjo vodika“ v smislu Priloge I k Direktivi 2003/87/ES evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009, in drugič, če bi bil s to proizvodnjo tehnično povezan.

Podpisi